

Hildegard von Bingen

KARITAS

Texts and translations.

Latinske tekster og oversættelser til engelsk og dansk.

2. O quam mirabilis

Antiphona

O quam mirabilis est
prescientia divini pectoris
que prescivit omnem creaturam.
Nam cum Deus inspexit
faciem hominis, quem formavit,
omnia opera sua
in eadem forma hominis
integra aspexit.
O quam mirabilis est inspiratio
que hominem sic suscitavit.

3. O viridissima virga

De Sancta Maria

O viridissima virga, ave,
que in ventoso flabro sciscitationis
sanctorum prodisti.

Cum venit tempus
quod tu floruisti in ramis tuis,
ave, ave sit tibi,
quia calor solis in te sudavit
sicut odor balsami.

Nam in te floruit pulcher flos
qui odorem dedit
omnibus aromatibus
que arida erant.

Et illa apparuerunt omnia
in viriditate plena.

Unde celi dederunt rorem super gramen
et omnis terra leta facta est,
quoniam viscera ipsius frumentum protulerunt
et quoniam volucres celi
nidos in ipsa habuerunt.

Deinde facta est esca hominibus
et gaudium magnum epulantium.
Unde, o suavis Virgo,
in te non deficit ullum gaudium.

Hec omnia Eva contempsit.

Nunc autem laus sit Altissimo.

4. O quam magnum miraculum

Antiphona

O quam magnum miraculum est
quod in subditam femineam formam
rex introvit.
Hoc Deus fecit
quia humilitas super omnia ascendit.

Et o quam magna felicitas est
in ista forma,
quia malicia,
que de femina fluxit-
hanc femina postea deterisit,
et omnem suavissimum odorem virtutum
edificavit,
ac celum ornavit
plus quam terram prius turbavit.

5. Karitas habundat

Antiphona

Karitas
habundat in omnia,
de imis excellentissima
super sidera
atque amantissima
in omnia,
quia summo Regi osculum pacis
dedit.

6. O Clarissima Mater

Responsorium

O Clarissima mater
sanctae medicine,
tu unguenta

per sanctum Filium tuum
infudisti
in plangentia vulnera mortis,
que Eva edificavit
in tormenta animarum.
Tu destruxisti mortem,
edificando vitam.

Ora pro nobis
ad tuum natum,
stella maris,
Maria.

O vivificum instrumentum
et letum ornamentum
et dulcedo omnium deliciarum,
que in te non deficient.

Ora pro nobis
ad tuum natum,
stella maris,
Maria.

Gloria Patri et Filio
et Spiritui Sancto.

Ora pro nobis
ad tuum natum,
stella maris,
Maria.

7. Quia ergo femina

Antiphona

Quia ergo femina mortem instruxit,
clara virgo illam interemit,
et ideo est summa benedictio
in feminea forma
pre omni creatura,
quia Deus factus est homo
in dulcissima et beata virgine.

8. Ave generosa

De Sancta Maria, Hymnus

Ave generosa,
gloriosa et intacta puella.
Tu pupilla castitatis,

tu materia sanctitatis,
que Deo placuit.

Nam haec superna infusio
in te fuit,
quod supernum Verbum
in te carnem induit.

Tu candidum lilium
quod Deus ante omnem creaturam
inspexit.

O pulcherrima et dulcissima,
quam valde Deus in te delectabatur,
cum amplexionem caloris sui
in te posuit,
ita quod Filius eius
de te lactatus est.

Venter enim tuus gaudium habuit
cum omnis celestis symphonia de te sonuit,
quia virgo Filium Dei portasti,
ubi castitas tua in Deo claruit.

Viscera tua gaudium habuerunt
sicut gramen super quod ros cadit
cum ei viriditatem infudit
ut et in te factum est,
o mater omnis gaudii.

Nunc omnis ecclesia in gaudio rutillet
ac in symphonia sonet
propter dulcissimam Virginem
et laudabilem Mariam,
Dei Genitricem.
Amen.

9. O cruor sanguinis

Antiphona

O cruor sanguinis
qui in alto sonuisti,
cum omnia elementa
se implicuerunt
in lamentabilem vocem

cum tremore,
quia sanguis Creatoris sui
illa tetigit,
ungue nos
de languoribus nostris.

12. O splendidissima gemma

Antiphona

O splendidissima gemma
et serenum decus solis
qui tibi infusus est,
fons saliens
de corde Patris,
quod est unicum Verbum suum,
per quod creavit
mundi primam materiam,
quam Eva turbavit.

Hoc Verbum effabricavit tibi
Pater hominem,
et ob hoc es tu illa lucida materia
per quam hoc ipsum Verbum exspiravit
omnes virutes,
ut eduxit in prima materia
omnes creaturas.

14. O eterne Deus

Antiphona

O eterne Deus,
nunc tibi placeat
ut in amore illo ardeas
ut membra illa simus
que fecisti in eodem amore,
cum Filium tuum genuisti
in prima aurora
ante omnem creaturam,
et inspice necessitatem hanc
que super nos cadit,
et abstrahe eam a nobis
propter Filium tuum,
et perduc nos in letitiam salutis.

16. O Pastor animarum

Antiphona

O Pastor animarum
et o prima vox
per quam omnes creati sumus,
nunc tibi, tibi placeat
ut digneris
nos liberare de miseriis
et languoribus nostris.

17. O felix anima

Responsorium

R. O felix anima
cuius corpus
de terra ortum est,
quod tu cum peregrinatione
huius mundi conculcasti:

R. Unde de divina
rationalitate,
que te speculum suum fecit,
coronate es.

V. Spiritus sanctus etiam te
ut habitaculum suum
intuebatur.

R. Unde de divina
rationalitate,
que te speculum suum fecit
coronate es.

Gloria Patri et Filio
et Spiritui sancto.

Latin texts is transcribed from the manuscripts by Marianne G Nielsen and from the edition of Barbara Newman

English translations:

2. O quam mirabilis est

Antiphon for the Creator

How wonderful it is
that the foreknowing heart divine
has first known everything created!
For when God looked
upon the human face
that he had formed
He gazed upon His every work
reflected whole within that human form
How wondrous is that breath
that roused humanity to life!

3. O viridissima virga

Song for the virgin

O branch of freshest green, hail,
you who emerged in the windy breeze
of the saints' questioning.

When the time came
that you blossomed in your branches,
hail, hail was to you,
because the heat of the sun distilled in you
like the scent of balsam.

For in you blossomed
the beautiful flower
that gave fragrance to all the spices
which were dry.

And they all appeared
in full greenery.

Therefore the heavens shed their dew upon the grass,
and the whole earth was made joyful,
because its womb brought forth grain
and because the birds of the air
had their nests in it.

Then it became food for men
and a great joy for the feasting.
Therefore, O sweet Virgin,

no joy is lacking in you.
All these things Eve despised.
But now, praise be to the Most High

4. O quam magnum miraculum

Psalm antiphon for the Virgin

O how great a miracle it is
that into a submissive female form
the King has entered.
This God did
because humility ascended above all things.

And o, how great the happiness
it is in this form,
for malice,
which flowed from a woman
this a woman later wiped away,
and built up all the sweetest
fragrance of the virtues,
and adorned heaven
more than she previously troubled the earth.

5. Karitas habundat in omnia

Psalm antiphon for the Holy Spirit

Love
abounds in all
from the depths exalted and excelling
over every star
and most beloved
of all
for the highest King the kiss of peace
she gave.

6. O clarissima Mater

Responsory for the Virgin

R. O radiant bright,
O mother of a holy medicine,
your ointments
through your holy Son
you've poured
upon the plangent wounds of death,
by Eve constructed
as torture chambers of the soul.
This death you have destroyed

by building life.

R. Pray for us
to your child,
O sea star
Mary.

V. O instrument of life
and joyful ornament,
and sweetener of all delights,
that in you will not fail.

R. Pray for us
to your child,
O sea star
Mary.

Glory be to the Father and to the Son
and to the Holy Spirit.

R. Pray for us
to your child,
O sea star
Mary.

7. Quia ergo femina

Psalm antiphon for the Virgin

For since a woman brought about death,
an illustrious virgin destroyed it,
and therefore the highest blessing
is found in female form
before all other creatures.
For God was made man
in the sweetest and blessed virgin.

8. Ave generosa

A Hymn to Saint Mary

Hail, nobly born, hail,
honored and inviolate.
You maiden are the piercing gaze of chastity
you the material of holiness
the one who pleased God.

For heaven's flood poured
into you

as heaven's Word
was clothed in flesh in you.

You are the lily, gleaming white,
upon which God
has fixed his gaze before all else created.

O beautiful, O sweet!
How deep is that delight that God received in you,
when 'round you he enwrapped
his warm embrace
so that his Son
was suckled at your breast.

Your womb rejoiced
as from you sounded forth the whole celestial symphony,
for as a virgin you have borne the Son of God -
in God your chastity shone bright.

Your flesh rejoiced
just as a blade of grass on which the dew has fallen
viridity within it to infuse,
just so it happened unto you,
O mother of all joy!

So now in joy gleams all the Church like dawn
resounds in symphony
because of you, the Virgin sweet
and worthy of all praise, Maria.
Mother of God,
Amen

9. O Cruor sanguinis

Antiphon for the Crucified

O streaming blood
to heaven's height you cried
when all the elements
enwrapped themselves
in a voice of woe
within trembling misery,
for the blood of their Creator
had touched them.
Anoint us
from our frailties.

12. O splendidissima gemma

Psalm antiphon for the Virgin

O resplendent jewel
and bright and joyous beauty of the sun
that has flooded into you,
the fountain leaping from the Father's heart.
This is His single Word
by which He did create
the world's primordial matter,
a motherhood
into confusion cast by Eve.

This Word the Father made for you
into a man,
and this is why you are that bright and shining matter,
through which that Word has breathed forth
every virtue,
just as He brought forth
all creatures in a primal motherhood.

14. O aeterne Deus

Antiphon/Collect for God the Father

O eternal God,
now may it please You
to burn in that love,
so that we may be those limbs
which You made in that same love,
when You begot Your Son
in the first dawn
before all creation,
and look upon this necessity
which falls upon us,
and take it away from us
for the sake of Your Son,
and lead us into the joy of salvation.

16. O Pastor animarum

Antiphon for the Redeemer

O Shepherd of our souls,
o primal voice,
whose call created all of us:
Now hear our plea to thee, to thee,
and deign
to free us from our miseries
and feebleness.

17. O felix anima

Responsory for Sct. Disibod

R. O happy soul,
whose body
from the earth arose,
which you during this pilgrimage
of this world have trampled underfoot.

R. Therefore, by the divine
rationality,
which made you its mirror,
you have been crowned.

V. The Holy Spirit also
looked upon you
as His dwelling place.

R. Therefore, by the divine
rationality,
which made you its mirror,
you have been crowned.

Glory be to the Father, and to the Son,
and to the Holy Spirit.

Translations* by Nathaniel M. Campbell / International Society of Hildegard von Bingen Studies
(* 2, 5, 6, 8, 9, 12, 16) and Marianne G Nielsen (* 3, 4, 7, 9, 14, 17)

Danske oversættelser:

2. O quam mirabilis est

Antifon til Skaberen

Hvor forunderlig er
Guds hjertes forudviden,
som forinden kendte til hver skabning.
Thi da Gud så
ind i menneskets ansigt,
som han havde skabt,
betragtede Han alle
i denne menneskesjæl.
Hvor forunderlig er den indblæste ånd
som således oprejste mennesket.

3. O viridissima virga

Til Maria

O grønneste kvist, hil dig,
Du som skød frem, mens hellige
mænd forgæves søgte hid og did.

Da kom tiden,
hvor dine grene blomstrede,
hil, hil dig,
fordi solens glød brændte i dig,
som balsamduft.

I dig blomstrede den skønne blomst,
der spredte sin balsamduft
til alle de vellugtende vækster,
der var tørre.

Da blomstrede de alle
friske og grønne.

Himlene nedsendte dug over græsset,
og hele jorden glædedes,
fordi der af dens skød spirede korn frem
og himlens fugle
byggede rede på den.

Dernæst skabtes der føde for menneskene,
og stor glæde herskede, da de spiste.
Derfor, o milde jomfru,

er al glæde samlet i dig.

Alt dette har Eva ladet hånt om.

Men lovet være nu den Højeste.

4. O quam magnum miraculum

Antifon

O, hvor stor er ikke det under
at Kongen er trådt ind i en tjenerindes skikkelse.
Dette har Gud gjort,
at den ydmyge og ringe
er steget op over alle ting.

Og hvor stor er ikke lykken
i denne kvindeskikkelse,
fordi onskaben,
som stammede fra en kvinde,
har denne kvinde senere udslettet,
og overalt har hun fremkaldt
alle de lifligste dufte af dyder,
og (derved) smykket himlen
- langt mere end den første kvinde
tidligere havde ødelagt jorden.

5. Karitas habundat

Antifon

Kærligheden
overstrømmer alt
fra dybet
til op over stjernerne.
Kærlig, hengiven
er hun tilstede i alt,
for Kongen, den højeste,
gav hun sit fredskys.

6. O clarissima mater

Veksesang til Maria

R. O lysende moder
for den hellige lægekunst,
ved din hellige søn
har du gydt lægende olier

i de dødens sår og smerte,
som Eva forvoldte,
til sjælenes pinsel.
Du har tilintetgjort døden
og opbygget livet.

R. Bed for os
hos din søn,
Maria,
havets stjerne.

V. Livgivende instrument
og glædesfulde smykke
og sødeste af alle glæder
som i dig aldrig vil ophøre.

R. Bed for os
hos din søn,
Maria,
havets stjerne.

Ære være Faderen, Sønnen
og Helligånden.

R. Bed for os
hos din søn,
Maria,
havets stjerne.

7. Quia ergo femina

Antifon

Døden, som kom ind i verden ved en kvinde,
blev tilintetgjort ved den strålende jomfru.
Derfor lovprises kvinden
fremfor enhver skabning,
fordi Gud blev menneske
i den milde og salige jomfru.

8. Ave generosa

Hymne til Jomfru Maria

Hil dig rene jomfru,
ærefuld og ædel
du kyskhedens ædelsten,
du, det Helliges moderskød
i hvem Gud har velbehag.

For den Højestes kraft
strømmede ind over dig,
for at det evige ord
kunne blive kød gennem dig.

Du lilje strålende hvide
dig har Gud set
før nogen anden skabning.

Du skønneste og dejligste,
o, hvor højt har Gud frydet sig over dig,
at han i dig har indgydt
sin kærlighedsglød,
for at hans Søn
skulle vokse i dig.

Fylt af glæde var dit legeme
da i dig tonede himlenes frydesang
for du, jomfru, bar Guds Søn,
hvor din kyskhed stråler i Gud.

Og dit skød jublede
som græsset, når duggen sænker sig
og indgyder det kraft til at grønnes,
således skete det også i dig,
o, du al glædes moder.

Nu jubler al Kirken i glæde
og toner i frydesang
over den dejligste jomfru,
den højtlovede Maria,
Guds moder.
Amen.

9. O cruor sanguinis

*Antifon til den korsfæstede.
En påskeantifon.*

O blodets strøm,
som genlød i det høje,
da alle elementer
omslyngede sig selv
i en klagende røst
med bæven,
fordi deres Skabers blod
rørte ved dem.
Salv os,
helbred os fra vores lidelser.

12. O splendidissima gemma

Salmeantifon til jomfruen

O funklende ædelsten
og strålende sollys,
der flyder igennem dig,
som en kilde der udspringer
fra Faderens hjerte.
Dette er Hans enestående Ord
igennem hvilket han skabte
det første moderliv på jorden,
men som Eva forviklede.

I dig var dette Ord gjort til menneske
af Faderen,
og på grund af dette er du denne skabning, fuld af lys,
igennem hvilken selvsamme Ord åndede
alle dyder frem,
således som Han bragte alle sine skabninger frem
i det første moderliv.

14. O aeterne Deus

Antifon

O evige Gud,
lad det nu behage dig
at brænde i den kærlighed
at vi må blive de lemmer
du skabte i den samme kærlighed,
som da du lod din søn undfange
i den første morgenrøde
før alle skabninger.
Se på denne nød
som falder over os,
og tag den fra os
for din Søns skyld,
og led os ind til frelsens lyksalighed.

16. O pastor animarum

Antifon

O du vor sjæls hyrde
og du første stemme
igennem hvilken vi alle er skabt
lad det nu behage dig
at værdiges til
at gøre os fri af vore misgerninger
og fra vore lidelser.

17. O felix anima

Responsorium for Sct. Disibod

R. O salige sjæl
hvis legeme
spirede frem af jorden,
som du under denne verdens land-
flygtighed har trampet under fode:

R. Thi du er kronet
af det guddommelige
logos
som gjorde dig til et spejl.

V. Den hellige Ånd
så også dig
som sit bosted.

R. Thi du er kronet
af det guddommelige
logos
som gjorde dig til et spejl.

Ære være Faderen og Sønnen
og Helligånden.

Oversættelser*: Erik Christiansen (*2, 4 ,5, 16, 17), Kirsten Kjærulff (*3, 8)
Marianne G Nielsen (*6, 7, 9, 12, 14)